

POSTANOWIENIE

Dnia 23 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2022 r.

sprawy **R. K.**,

wobec którego, na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 31 § 1 k.k.,
umorzono postępowanie karne o czyny z art. 244 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i z art.
190a § 1 k.k. oraz orzeczono środek zabezpieczający w postaci pobytu w zakładzie
psychiatrycznym,

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę,

od postanowienie Sądu Okręgowego w Z.,

z dnia 19 stycznia 2022 r., sygn. akt II Kz [...],

utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w Z.,

z dnia 6 maja 2021 r., sygn. akt II K [...]

postanowił

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

**2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. B. B. z
Kancelarii Adwokackiej w Z. kwotę 442,80 zł (czterysta
czterdzieści dwa zł 80/100), w tym 23 % VAT, z tytułu
wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji;**

**3. zwolnić R. K. od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów
sądowych postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Z. postanowieniem z dnia 6 maja 2021 r., sygn. akt II K [...], umorzył na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. i art. 31 § 1 k.k. postępowanie karne przeciwko R. K. podejrzanemu o czyny polegające na tym, że:

1. w okresie od 6 kwietnia 2018 r. do 3 września 2018 r. w Z., woj. [...], działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, nie stosował się do orzeczonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Z. III Wydział Rodzinny i Nieletnich, sygn. akt III Nsm [...], zakazu utrzymywania kontaktów z małoletnią córką K. K., obejmującego kontakty osobiste, tj. przebywanie z dzieckiem i bezpośrednie porozumiewanie się, w ten sposób, że nawiązywał kontakt poprzez przebywanie z K. K. w tym samym pomieszczeniu,

tj. o czyn z art. 244 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.;

2. w okresie od 7 września 2017 r. do 22 stycznia 2019 r. w Z., woj. [...], uporczywie nękał byłą żonę J. K., w ten sposób, że używał wobec niej słów wulgarnych, obserwował miejsce zamieszkania, niepokoił ciągłymi donosami kierowanymi do różnych instytucji państwowych, co wzbudziło w pokrzywdzonej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia oraz istotnie naruszyło jej prywatność,

tj. o czyn z art. 190a § 1 k.k.,

wobec tego, że ustawa stanowi, że sprawca nie popełnia przestępstwa (art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 31 § 1 k.k.), oraz orzekł wobec podejrzanego środki zabezpieczający w postaci pobytu w odpowiednim zakładzie psychiatrycznym (pkt 1 i 2 wyroku).

Zażalenie od powyższego orzeczenia wniósł obrońca podejrzanego, zaskarżając je w całości, zarzucając obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na wynik sprawy, tj. art. 7 k.p.k., art. 196 § 3 k.p.k. i art. 201 k.p.k., oraz błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, wnosząc o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Z. do ponownego rozpoznania.

Zażalenie od postanowienia Sądu Rejonowego w Z. wniósł ponadto podejrzany R. K., zaskarżając je w całości, zarzucając obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k., art.

424 k.p.k., art. 170 § 1 k.p.k., art. 171 § 1 k.p.k., art. 196 § 3 k.p.k. i art. 202 § 5 k.p.k., a także błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który mógł mieć wpływ na treść orzeczenia, oraz wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i umorzenie postępowania bez orzekania o środkach zabezpieczających lub uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Z. do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w Z. postanowieniem z dnia 19 stycznia 2022 r., sygn. akt II Kz [...], utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie Sądu Rejonowego w Z..

Kasację od postanowienia Sądu odwoławczego wniósł obrońca podejrzanego, zaskarżając to orzeczenie w całości, zarzucając „rażące naruszenie prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 433 § 2 k.p.k., poprzez nierozważenie konkretnych zarzutów zawartych w zażaleniach obrońcy i podejrzanego oraz brak odniesienia się do nich w uzasadnieniu postanowienia, które to zarzuty dotyczyły:

1. oparcia się przez Sąd I instancji na opiniach psychiatrycznych wydanych m.in. przez biegłego, co do którego wiedzy zachodziły uzasadnione wątpliwości oraz nieuwzględnienia wniosku obrony o powołanie innych biegłych, mimo związanej z tym wadliwości przedmiotowych opinii;
2. wadliwej oceny dowodów w postaci zeznań świadków M. W. i R. S.- B., sporządzonych przez tych świadków notatek oraz zeznań pokrzywdzonej J. K., skutkiem czego były wadliwe ustalenia faktyczne odnośnie zachowań podejrzanego w czasie jego wizyt w szkole córki w okresie objętym zarzutem;
3. błędnych ustaleń co do stopnia społecznej szkodliwości przypisanych podejrzanemu czynów, w tym nieprzeprowadzenia przez Sąd I instancji tzw. „testu proporcjonalności” przed zastosowaniem środka zabezpieczającego w postaci umieszczenia w szpitalu psychiatrycznym”.

Podnosząc takie zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz postanowienia Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Z..

W pisemnej odpowiedzi na kasację Prokurator Rejonowy w Z. wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja skarżącego okazała się oczywiście bezzasadna, co uzasadniało jej oddalenie w trybie opisanym w art. 535 § 3 k.p.k.

Skarżący zarzucił postanowieniu Sądu Okręgowego w Z. naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. poprzez nierozważenie określonych zarzutów apelacyjnych oraz brak odniesienia się do nich w uzasadnieniu. Warto podkreślić, że o obrazie przepisu art. 433 § 2 k.p.k. można zasadnie twierdzić jedynie wówczas, gdy sąd w ogóle nie rozważył wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym. Należy zauważyć, że wbrew twierdzeniom skarżącego Sąd odwoławczy odniósł się do przedmiotowych zarzutów, a ponadto uczynił to w sposób wyczerpujący. Sąd Okręgowy w Z. należycie rozważył bowiem zarówno zarzut obrazu art. 196 § 3 k.p.k. i art. 201 k.p.k. dotyczący oparcia rozstrzygnięcia na opinii biegłego, art. 7 k.p.k. wynikający z dokonania, zdaniem skarżącego, dowolnej oceny dowodu z zeznań świadków, jak również zarzut błędu w ustaleniach faktycznych związany z oceną stopnia społecznej szkodliwości czynu podejrzanego.

Prawidłowo Sąd odwoławczy uznał, że w sprawie nie doszło do naruszenia przepisów w zakresie oceny prawidłowości opinii biegłego F. K.. Zarzut skarżącego sprowadzał się bowiem do tego, że powołany w sprawie biegły uprzednio prowadził terapię podejrzanego R. K. w Centrum Zdrowia [...] w Z., stawiając wówczas diagnozę nieobejmującą uporczywych zaburzeń urojeniowych (jednostka F22), która z kolei została przypisana podejrzanemu przez biegłego F. K. w opinii sporządzonej w niniejszej sprawie. Powyższa okoliczność – wbrew stanowisku skarżącego – nie stanowiła powodu osłabiającego zaufanie do wiedzy lub bezstronności biegłego. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego sam fakt wcześniejszego leczenia psychiatrycznego oskarżonego (podejrzanego) przez biegłego lekarza psychiatrę nie osłabia *a priori* zaufania do bezstronności biegłego w rozumieniu art. 196 § 3 k.p.k. i nie może być podstawą do jego wyłączenia, o ile nie ujawnią się inne przyczyny uzasadniające takie wyłączenie (zob. postanowienia SN: z dnia 23 listopada 2016 r., sygn. akt III KK 426/16; z dnia 7 lutego 2018 r., sygn. akt III KK 420/17).

Każda sprawa powinna być zatem rozpatrywana indywidualnie z uwzględnieniem m.in. tego, czy ujawniły się powody osłabiające zaufanie do bezstronności biegłego (por. postanowienie SN z dnia 7 października 2002 r., sygn.

akt IV KK 171/02). Wypada wszak podkreślić, że skarżący nie wykazał, by z faktu występowania lek. med. F. K. zarówno w roli biegłego w sprawie, jak i – uprzednio – jako lekarza prowadzącego terapię podejrzanego, miała obiektywnie wynikać utrata bezstronności. Obowiązkiem obrońcy skazanego było przytoczenie ważnych racji, które uzasadniałyby konieczność powołania innego, nowego biegłego. Owe ważne racje należy rozumieć jako tylko takie, które w rzeczowy sposób rozważone prowadzą do wniosku, że istniejące okoliczności podważają obiektywność biegłego lub podważają zaufanie do jego wiedzy i doświadczenia (zob. postanowienie SN z dnia 7 października 2002 r., sygn. akt IV KK 171/02).

Sam fakt, że – jak wynika z dokumentacji medycznej R. K. z Centrum Zdrowia [...] w Z. – lek. med. F. K. podczas wizyt w dniach 16 kwietnia 2019 r. oraz 30 kwietnia 2019 r. stwierdził u pacjenta choroby o symbolach F19 i F41 (k. 1247 akt), natomiast w opiniach jako biegły stwierdził występowanie uporczywych zaburzeń urojeniowych (jednostka chorobowa F22), nie przesądza o uzasadnionym osłabieniu zaufania do tej opinii. Podczas rozprawy w dniu 28 lipca 2020 r. biegły F. K. podkreślił bowiem, że upływ czasu stanowił czynnik umożliwiający precyzyjne określenie rodzaju choroby psychicznej. Co więcej, zaświadczenia dotyczące zdrowia psychicznego pacjenta należało jego zdaniem odróżnić od opinii psychiatrycznych, które opierają się na większej ilości materiału źródłowego (k. 1134 akt). Biegły wyjaśnił ponadto, że „jeżeli pan K. miał objawy depresyjne, a nie urojeniowe, to przepisałem mu takie leki przeciwdepresyjne i przeciwłękowe, które uznałem za wystarczające na ten moment” (k. 1134b akt), co tym samym nie stoi w sprzeczności z diagnozą wyrażoną w opinii, która ze względu na swój cel może przyjąć szerszą perspektywę oraz uwzględniać szereg okoliczności nieistotnych w przebiegu konkretnego leczenia.

Warto ponadto zwrócić uwagę, że w pierwszej z opinii sądowo-psychiatrycznych sporządzonych w postępowaniu sądowym w dniu 27 marca 2020 r. wskazywano, że „w około rok od ostatniego naszego badania stan podejrzanego pogorszył się” (k. 1101 akt), co może uzasadniać odmienną ocenę stanu zdrowia R. K.. Nie podważa obiektywności biegłego także jego opinia ustna na rozprawie, w której wskazał on, że „w ostatnim czasie nie słyszeliśmy, aby R. K. leczył się psychiatrycznie i by miał stabilną poprawę” (k. 1133 akt), skoro opinię tę lek. med. F.

K. wyraził w dniu 28 lipca 2020 r., tj. kilkanaście miesięcy po ostatniej wizycie R. K. w Centrum Zdrowia [...] w Z..

W konsekwencji należało uznać, że podnoszone przez skarżącego okoliczności nie stanowiły powodu osłabiającego zaufanie do wiedzy lub bezstronności biegłego w rozumieniu art. 196 § 3 k.p.k.

Nie sposób ponadto twierdzić, że Sąd odwoławczy nie odniósł się do zarzutów: obrazy art. 7 k.p.k. oraz błędu w ustaleniach faktycznych. Fakt przeprowadzenia kontroli odwoławczej w zakresie dokonanej przez Sąd I instancji oceny dowodów potwierdzają rozważania zamieszczone na s. 5-7 uzasadnienia Sądu Okręgowego w Z.. W kwestii oceny stopnia społecznej szkodliwości oraz proporcjonalności zastosowanego środka zabezpieczającego Sąd odwoławczy wypowiedział się zaś na s. 10 uzasadnienia. Dodać należy, że zgodnie z art. 523 § 1 k.p.k. skarżący powinien wykazać, że zarzucane uchybienie istnieje, ma rażący charakter oraz mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Obowiązkowi temu skarżący nie sprostął. Nie uszło przy tym uwadze Sądu Najwyższego, że skarżący jako podstawę prawną formułowanych zarzutów wskazał jedynie art. 433 § 2 k.p.k. Na marginesie rozważań należy jedynie zasygnalizować, że ewentualny zarzut braku szczegółowości lub niepełności argumentacji sądu odwoławczego powinien wynikać z faktu naruszenia art. 457 § 3 k.p.k. Pamiętać jednak należy, że stopień szczegółowości rozważań sądu odwoławczego w wykonaniu obowiązku wynikającego z art. 457 § 3 k.p.k. uzależniony jest od jakości wywodów zawartych w uzasadnieniu wyroku sądu pierwszej instancji oraz we wniesionym środku odwoławczym i w zależności od meritum sprawy może przybrać formę bardziej lub mniej rozbudowanego wyводу (zob. postanowienia SN: z dnia 1 lipca 2021 r., sygn. akt II KK 175/21; z dnia 3 grudnia 2021 r., sygn. akt IV KK 464/21).

Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. R. K. zwolniono od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak we wstępie.

a.s.